

de Gemeentelijke ombudsman

Mevrouw mr. M.J. van Dasselaar
degemeentelijkeombudsman@gmail.com

RAPPORT

als bedoeld in artikel 9:36 Algemene wet bestuursrecht

Kenmerk: B-01-GO 2022
Datum: 1 maart 2022
Betreft: klacht inzake de vestiging van een school op een tijdelijke locatie

Tot mij wendden zich X (hierna: verzoekers), met klachten tegen Y (hierna beklagde).

Verantwoordelijk bestuursorgaan is het College van B en W van de gemeente Beuningen.

OMSCHRIJVING KLACHT

Inhoud klaagschrift

Verzoekers vinden dat zij als bewoners door beklagde op diverse momenten niet behoorlijk zijn behandeld in het kader van de procedure rondom de voorgenomen tijdelijke vestiging van een school/kindcentrum in de directe woonomgeving van verzoekers.

De reactie en het besluit van de burgemeester op hun klachten in het kader van de interne klachtprocedure vinden verzoekers zeer teleurstellend. Ook in de toelichting en (het gebrek aan) onderbouwing van de conclusies zien zij feitelijke onjuistheden en onwaarheden. In het besluit op de interne klacht wordt vermeld dat beklagde zijn excuses over de geheime opname heeft aangeboden. Dat is niet het geval. De burgemeester beoordeelt enige keren een klacht als ongegrond, terwijl de motivering in feite op gegrond wijst. Waar de klacht wel gegrond wordt verklaard geeft dat geen oplossing.

Verzoekers hebben in hun klaagschriften van 12 juli 2021 en 29 september 2021 verwezen naar hun klaagschriften van respectievelijk 2 april en 20 mei 2021, zoals deze zijn aangereikt voor de interne klachtprocedure. Daarin hebben zij (kort samengevat) de volgende punten naar voren gebracht aan de hand van een aantal situaties. Zij hebben de gedragingen beoordeeld aan de hand van de behoorlijkheidswijzer zoals gehanteerd door de Nationale ombudsman.

Klacht 1 Van beklagde mag een professionele opstelling worden verwacht waarin hij alles in het werk stelt om escalatie te voorkomen.

De uitlatingen zoals door beklagde in de pers gedaan zijn niet oplossingsgericht en beklagden voelen zich niet met respect behandeld.

Klacht 2 Logo gemeente op brief van 17 december 2020 en de suggestie dat op dat moment al een beslissing was genomen

In het briefhoofd van de brief van 17 december 2020 aan de bewoners staan de logo's van verschillende partijen. In deze brief wordt vrij stellig aangegeven dat locatie A de locatie voor de tijdelijke huisvesting gaat worden en dat de bewoners slechts worden geïnformeerd. Door zijn gedragingen heeft beklagde de schijn van partijdigheid op zich genomen.

Klacht 3 Geen onpartijdig voorzitterschap

Tijdens virtuele bijeenkomsten op 25 januari en 9 februari 2021 met alle belanghebbenden is de projectleider van de adviesgroep de voorzitter. Deze groep moet de uiteindelijke plannen gaan uitvoeren. Verzoekers vinden dat een dergelijke voorzitter niet objectief kan zijn.

de Gemeentelijke ombudsman

Mevrouw mr. M.J. van Dasselaar
degemeentelijkeombudsman@gmail.com

Klacht 4 Het achterhouden van een ongunstig advies

Verzoekers vinden dat beklaagde de verzoekers als omwonenden actief op de hoogte had moeten stellen over een door de gemeente ingewonnen advies van de Omgevingsdienst regio Nijmegen (ODRN). Uit dat advies blijkt de aanwezigheid van een gasleiding in de buurt en het daaraan verbonden veiligheidsrisico van de school op locatie A. Beklaagde handelt hiermee niet eerlijk en betrouwbaar.

Klacht 5 Onjuiste informatie over luchtkwaliteit en geurcontour

In de brief van de bewonersgroep van 19 februari 2021 vragen de bewoners expliciet naar de uitkomst van het onderzoek naar de luchtkwaliteit en geurcontour van de locaties ARNpark en zandafgraving. De gemeente zou geen apart onderzoek hebben verricht of hebben laten verrichten. De bewoners geven aan dat dit onjuist is. Het blijkt dat de gemeente al op 28 januari 2021 een onderzoek hiernaar heeft laten doen. Beklaagde communiceert daarom niet open en betrouwbaar.

Klacht 6 Het uitnodigen van partijen met andere belangen

De bewoners vragen om een onderhoud met beklaagde voor een nadere onderbouwing van hun alternatieven. Buiten hen om nodigt beklaagde ook deelnemers uit met tegengestelde belangen aan die van hen. Omgekeerd nodigt beklaagde de bewoners niet uit als hij met de andere partijen aan tafel zit en verstrekt beklaagde geen informatie over deze overleggen, ook niet als verzoekers daarom vragen. Dit vinden de verzoekers niet eerlijk en betrouwbaar.

Klacht 7 Onjuiste informatie over ingebracht alternatief

Beklaagde heeft aangegeven dat de adviesgroep de inbreng van de bewoners niet zou beoordelen. Bij één van de genoemde alternatieven blijkt dit wel het geval te zijn. De bewoners stellen daarom dat beklaagde niet de waarheid heeft gesproken hierover. De bewoners voelen zich benadeeld omdat de adviesgroep als commerciële partij wel over hun inbreng kon beschikken. Zij vinden dat beklaagde blijk geeft van partijdigheid.

Klacht 8 Opnemen gesprek

Tijdens een gesprek met beklaagde op 19 mei 2021 nam een secretaresse het gesprek op zonder medeweten of toestemming van de aanwezige bewoners. Dit getuigt niet van een open en eerlijke overheid.

Interne klachtbehandeling

De klachten zijn eerst intern behandeld, naar aanleiding van klaagschriften van verzoekers van 2 april 2021, ingekomen 6 april 2021 en 20 mei 2021, ingekomen op 2 juni 2021. Verzoekers zijn naar aanleiding van hun klachten op 6 april 2021 door de burgemeester en op 21 juli 2021 namens de burgemeester gehoord door de locoburgemeester. Beklaagde is op 22 april 2021 door de burgemeester en op 14 juli 2021 gehoord door de locoburgemeester. De klachten waren gelijklopend aan de hierboven beschreven klachten 1 t/m 8 en zijn behandeld door de burgemeester.

Bij brieven van 11 mei 2021 en 9 augustus 2021 zijn de klachten van verzoekers deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

BEVOEGDHEID GEMEENTELIJKE OMBUDSMAN

De klachten zijn naar het oordeel van de gemeentelijke ombudsman intern voldoende aan de orde geweest. Er is voldaan aan art. 9:20 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De ombudsman is derhalve bevoegd om de klachten in behandeling te nemen.

de Gemeentelijke ombudsman

Mevrouw mr. M.J. van Dasselaar
degemeentelijkeombudsman@gmail.com

ONDERZOEK GEMEENTELIJKE OMBUDSMAN

Het onderzoek is ter hand genomen door mw. mr. M.J. van Dasselaar, gemeentelijke ombudsman van de gemeente Beuningen. De klacht van 12 juli 2021 is in overleg met verzoekers aangehouden in afwachting van de interne afhandeling van de tweede klacht van verzoekers. De twee klaagschriften worden gevoegd behandeld. Bij het onderzoek heeft de ombudsman de stukken betrokken die door partijen aan de ombudsman zijn toegezonden. Ten behoeve van het onderzoek heeft de ombudsman op 10 november 2021 gesproken met verzoekers. Daarna heeft de ombudsman op 7 december 2021 gesproken met beklaagde.

BEVINDINGEN VAN HET ONDERZOEK

Van het onderzoek is door de gemeentelijke ombudsman een verslag van bevindingen opgemaakt. Verzoekers en beklaagde zijn in de gelegenheid gesteld hierop te reageren en verzoekers hebben daar gebruik van gemaakt. De reactie van verzoekers is verwerkt in het verslag van bevindingen. Het aangepaste verslag van bevindingen wordt aan partijen toegezonden samen met dit rapport.

OVERWEGINGEN

De gemeentelijke ombudsman toetst de gedragingen waarover een klacht is ingediend aan de vereisten voor behoorlijk overheidsoptreden.

Vooraf Burgerparticipatie

Behoorlijkheidsvereisten

Het is een vereiste van behoorlijk overheidshandelen om de actieve deelname door burgers te bevorderen. De overheid betreft de burger zoveel mogelijk actief bij haar handelen. De overheid spant zich in om de burger actief te betrekken bij haar handelen en bij de totstandkoming en de uitvoering van beleid. Als in het besluitvormingsproces de burger een rol heeft, geeft de overheid dit tijdig aan en laat weten welke rol de burger kan vervullen en hoe de participatie is vorm gegeven. Ook geeft zij na afloop aan wat er gedaan is met de inbreng van de burger (Bevorderen actieve deelname door de burger).

Overwegingen

De gemeentelijke ombudsman stelt vast dat beklaagde verzoekers heeft willen betrekken bij het proces om te komen tot een tijdelijke locatie voor de school. Beklaagde heeft verzoekers de gelegenheid geboden om alternatieven aan te dragen en verzoekers hebben van die gelegenheid gebruik gemaakt. Uit het onderzoek is gebleken dat de gemeente Beuningen, behalve een inspraakverordening als onderdeel van de voorbereiding en uitvoering van gemeentelijk beleid, geen beleid heeft op het gebied van burgerparticipatie. De gemeentelijke ombudsman toetst het handelen van beklaagde daarom aan de participatiewijzer die is gepubliceerd door de nationale ombudsman.

In de situatie waarin wordt besloten om burgers een rol te geven in het besluitvormingsproces, dient de gemeente, voordat het participatietraject van start gaat, te bepalen welke rol de burger krijgt:

- meebeslissen;*
- coproduceren;*
- adviseren;*
- raadplegen;*
- informeren.*

Daarnaast zorgt de gemeente voor een zorgvuldig vormgegeven participatieproces. Dit betekent dat de gemeente expliciet maakt:

- welk onderwerp ter discussie staat;*
- wie ze bij de beleids-/besluitvorming betreft, dus wie de belanghebbenden zijn;*

de Gemeentelijke ombudsman

Mevrouw mr. M.J. van Dasselaar
degemeentelijkeombudsman@gmail.com

– op welke wijze ze het participatieproces inricht, zo mogelijk in overleg met de belanghebbenden;
– op welke wijze ze de burger het best kan bereiken, bijvoorbeeld per brief, via de media of huisbezoek. Voor welke wijze ze kiest is mede afhankelijk van de rol die de burger heeft gekregen in het participatieproces.

De gemeentelijke ombudsman constateert dat beklagde in de onderhavige situatie bewoners heeft betrokken bij het proces om te komen tot een tijdelijke locatie voor de school, maar bewoners niet of onvoldoende heeft geïnformeerd over de reikwijdte van deze rol. Dat heeft geleid tot onduidelijkheid bij verzoekers over de invloed die zij zouden kunnen hebben op de besluitvorming in deze en heeft de indruk bij verzoekers versterkt dat de gemeente zich in dit proces partijdig opstelt.

De gemeentelijke ombudsman is van oordeel dat beklagde verzoekers vooraf had dienen te informeren over de reikwijdte van de rol die zij kregen toebedeeld in dit participatieproces en duidelijkheid had dienen te verschaffen over de rol van de verschillende belanghebbenden daarin. De klachten van verzoekers hadden wellicht kunnen worden voorkomen wanneer beklagde verzoekers vooraf had geïnformeerd over de wijze van inrichting van het participatieproces en over hun rol in daarin.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Klacht 1 **Van beklagde mag een professionele opstelling worden verwacht waarin hij alles in het werk stelt om escalatie te voorkomen.**

Behoorlijkheidsvereisten

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid probeert in haar contacten met de burger escalatie te voorkomen of te beperken. Communicatievaardigheden en een oplossingsgerichte houding zijn hierbij essentieel. Burgers zijn mensen en vertonen menselijk gedrag. De reactie van de overheid op het gedrag van de burger kan een belangrijke rol spelen bij het al dan niet escaleren van een situatie. Van de overheid mag een professionele opstelling worden verwacht, waarbij alles in het werk wordt gesteld om escalatie te voorkomen en te de-escaleren als het toch tot een escalatie komt. Als de burger onredelijk of onwillig is, dan volstaat de overheid met een gepaste escalatie (De-escalatie).

Overwegingen

Beklaagde is door de pers (Gelderlander van 26 maart 2021) als volgt geciteerd: “Ik hoop dat het welvarende deel van Beuningen zijn hart openstelt voor de kinderen van de school en de kinderen uit de wijk omarmt”. Dit citaat leidde onder meer tot een column in Maas&Waler, waarin naar verzoekers werd verwezen als ‘not-in-my-backyard’ yogamoeders en zoomvaders. De klacht die verzoekers indienen naar aanleiding van deze uitspraak wordt ongegrond verklaard, maar leidt wel tot een gesprek met beklagde op 19 mei 2021 met als doel om de ontstane onvrede en boosheid bij verzoekers over de uitlating van beklagde te bespreken en, waar mogelijk, uit de weg te ruimen. Beklaagde geeft in dit gesprek aan dat hij heeft gewikt en gewogen voorafgaand aan het gesprek met de pers en bewust voor deze bewoordingen heeft gekozen. Hij neemt zijn woorden niet terug en geeft aan dat hij met zijn woorden heeft geprobeerd om begrip te kweken bij de bewoners voor het realiseren van de tijdelijke school op het bewuste terrein in de wijk van verzoekers. Beklaagde constateert dat hij met zijn uitspraak het tegenovergestelde heeft bereikt en geeft aan contact op te zullen nemen met de journalist in verband met zijn uitspraak.

In een artikel in de Gelderlander van 22 mei 2022 geeft beklagde aan dat hij de uitspraak niet had moeten doen. Hij geeft aan dat hij met de uitspraak begrip wilde kweken bij de bewoners voor de plaatsing van de school. Hij wilde een moreel appel doen maar bereikte het tegenovergestelde. Hij

de Gemeentelijke ombudsman

Mevrouw mr. M.J. van Dasselaar
degemeentelijkeombudsman@gmail.com

stelt: “Achteraf gezien had ik die woorden beter achterwege kunnen laten. Niet omdat ik er inhoudelijk niet achtersta, maar omdat het het proces niet heeft bevorderd.”

Verzoekers kunnen deze rectificatie niet goed rijmen met het ongegrond verklaren van de klacht in de interne klachtenprocedure.

De gemeentelijke ombudsman is van oordeel dat de uitspraak zoals door beklagde gedaan in de Gelderlander van 26 maart 2021, hoewel wat kort door de bocht, niet zodanig escalerend is dat deze in strijd is met de behoorlijkheidsvereisten. De intentie van de uitspraak was juist om begrip te kweken bij bewoners en beklagde had ook niet hoeven verwachten dat deze uitspraak in een column in de Maas&Waler, op een zoals hierboven beschreven wijze zou worden ingekleurd.

Tijdens het gesprek van 19 mei 2021 heeft beklagde zich, ondanks het feit dat de klacht van verzoekers in de interne klachtenprocedure ongegrond was verklaard, bereid getoond om zijn uitspraak te rectificeren en nader toe te lichten. In de Gelderlander van 22 mei 2022 heeft beklagde dat ook daadwerkelijk gedaan. Hij heeft weliswaar geen excuses gemaakt, maar wel expliciet aangegeven dat hij zijn woorden beter achterwege had kunnen laten. De gemeentelijke ombudsman constateert dat beklagde tijdens het gesprek van 19 mei 2021 heeft getracht om verzoekers tegemoet te komen en hun onvrede weg te nemen. Het gesprek en het artikel in de Gelderlander van 22 mei 2021 hebben er echter niet toe geleid dat verzoekers zich minder gekwetst of beter gehoord voelden.

De gemeentelijke ombudsman is van oordeel dat het gesprek na afronding van de klachtbehandeling beter gevoerd had kunnen worden onder leiding van een neutrale derde als gespreksleider. Het gesprek noch de publicatie van het artikel van 22 mei 2021 in de Gelderlander hebben, hoewel anders bedoeld, de-escalerend gewerkt. Dat is natuurlijk teleurstellend, maar dat betekent niet dat beklagde niet heeft geprobeerd om escalatie te voorkomen of te beperken.

De onderzochte gedraging is niet onbehoorlijk.

Klacht 2 Logo gemeente op brief van 17 december 2020 en de suggestie dat op dat moment al een beslissing was genomen

Behoorlijkheidsvereisten

De overheid stelt zich onpartijdig op en handelt zonder vooroordelen. De overheid wekt bij de burger het vertrouwen dat zij onpartijdig te werk gaat. Dit betekent dat de overheid ook alle schijn van partijdigheid vermijdt (Onpartijdigheid). De overheid verzamelt bovendien alle informatie die van belang is om een weloverwogen beslissing te nemen. Dit betekent dat de overheid actief informatie verwerft en deze informatie toetst door middel van wederhoor bij de burger (Goede voorbereiding).

Overwegingen

De gemeentelijke ombudsman volgt beklagde in zijn standpunt dat de gemeente partner is in het proces van de nieuwbouw van de school en dat er daarom bewust voor is gekozen om het logo van de gemeente en de naam van beklagde op te nemen in de brief van 17 december 2020. Het opnemen van het logo van de gemeente en de naam van beklagde in de bewuste brief is een logisch gevolg van het feit dat de gemeente nu eenmaal een rol heeft bij het realiseren van (tijdelijke) huisvesting van de scholen binnen de gemeente. De gemeente handelt in deze situatie vanuit haar verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting, maar dat betekent niet dat de gemeente partijdig is in het proces om te komen tot een besluit voor een tijdelijke locatie. De gemeentelijke ombudsman stelt vast dat de brief van 17 december 2020 vanuit die verantwoordelijkheid is geschreven en dat

de Gemeentelijke ombudsman

Mevrouw mr. M.J. van Dasselaar
degemeentelijkeombudsman@gmail.com

het opnemen van het logo van de gemeente en de naam van beklagde geen schijn wekt van partijdigheid.

Beklaagde heeft tijdens het gesprek met verzoekers op 19 mei 2021 aangegeven dat de inhoud van de brief achteraf bezien te stellig is geweest voor wat betreft het noemen van de plaats van de tijdelijke onderwijslocatie. Voor zover al sprake was van een schijn van partijdigheid in deze, is deze schijn naar het oordeel van de gemeentelijke ombudsman, voldoende weggenomen door verzoekers de gelegenheid te geven om mee te denken in de zoektocht naar een geschikte tijdelijke locatie voor de school. Dat verzoekers zich in dat proces niet gehoord of serieus genomen voelen, maakt niet dat sprake is van partijdigheid in deze of dat de gemeente zich in het proces om te komen tot een keuze onvoldoende heeft voorbereid. De gemeentelijke ombudsman constateert dat na december 2020 bewonersbijeenkomsten zijn georganiseerd en dat er gesprekken zijn geweest over door verzoekers aangedragen alternatieven. Dat de keuze voor de tijdelijke locatie niet is gevallen op een door verzoekers aangedragen alternatieve locatie, maakt niet dat sprake is van partijdigheid in de zin van de behoorlijkheidsvereisten. Het college maakt zelfstandig een afweging aan de hand van ingewonnen adviezen en informatie. Verzoekers zijn voldoende in de gelegenheid gesteld om over alternatieven mee te denken.

De onderzochte gedragingen zijn niet onbehoorlijk.

Klacht 3 Geen onpartijdig voorzitterschap

Behoorlijkheidsvereisten

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid probeert in haar contacten met de burger escalatie te voorkomen of te beperken. Communicatievaardigheden en een oplossingsgerichte houding zijn hierbij essentieel. Burgers zijn mensen en vertonen menselijk gedrag. De reactie van de overheid op het gedrag van de burger kan een belangrijke rol spelen bij het al dan niet escaleren van een situatie. Van de overheid mag een professionele opstelling worden verwacht, waarbij alles in het werk wordt gesteld om escalatie te voorkomen en te de-escaleren als het toch tot een escalatie komt. Als de burger onredelijk of onwillig is, dan volstaat de overheid met een gepaste escalatie (De-escalatie). De overheid stelt zich bovendien onpartijdig op en handelt zonder vooroordelen. De overheid wekt bij de burger het vertrouwen dat zij onpartijdig te werk gaat. Dit betekent dat de overheid ook alle schijn van partijdigheid vermijdt (Onpartijdigheid).

Overwegingen

Uit het onderzoek is gebleken dat de verhouding tussen beklagde en verzoekers vanaf het moment van de brief van 17 december 2020 gespannen is geweest en dat verzoekers al tijdens de eerste bijeenkomst hun ongenoegen hebben geuit over het feit dat de bijeenkomst werd voorgezeten door de projectleider van de betrokken adviesgroep. Voor beklagde had duidelijk kunnen zijn dat verzoekers zich met dit voorzitterschap niet konden verenigen en dat zij zich, bij de voorbereidingen van en tijdens de vergaderingen, niet gehoord voelden. Los van de vraag of de projectleider de vergaderingen technisch gezien correct en onpartijdig heeft geleid, wat niet onaannemelijk is, zou het in de onderhavige situatie beter geweest zijn om alsnog een externe technisch voorzitter aan te trekken. Met deze relatief eenvoudige ingreep had beklagde de schijn van partijdigheid kunnen vermijden en verdere escalatie kunnen voorkomen.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Klacht 4 Het achterhouden van een ongunstig advies

de Gemeentelijke ombudsman

Mevrouw mr. M.J. van Dasselaar
degemeentelijkeombudsman@gmail.com

Behoorlijkheidsvereisten

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid in haar handelen open en voorspelbaar is, zodat het voor de burger duidelijk is waarom de overheid bepaalde dingen doet. De overheid zorgt ervoor dat burgers inzicht kunnen hebben in de procedures die tot beslissingen leiden en het hoe en waarom ervan. De overheid zorgt dat haar handelingen getoetst kunnen worden (Transparant). De overheid handelt bovendien binnen het wettelijk kader en eerlijk en oprecht, doet wat zij zegt en geeft gevolg aan rechterlijke uitspraken. De overheid komt afspraken en toezeggingen na. Als de overheid gerechtvaardigde verwachtingen heeft gewekt bij een burger, moet zij deze ook honoreren. De overheid moet rechterlijke uitspraken voortvarend en nauwgezet opvolgen (Betrouwbaarheid). De overheid zorgt ervoor dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is. Zij verstrekt niet alleen informatie als de burger erom vraagt, maar ook uit zichzelf. De overheid is verplicht de burger gevraagd en ongevraagd alle informatie te geven over handelingen en besluiten die de belangen van de burger kunnen raken. Zij is daarbij servicegericht en stelt zich actief op om de informatie die van belang is tijdig op eigen initiatief te geven (Goede informatieverstrekking).

Overwegingen

Gedurende het proces is het verzoekers gebleken dat de ODRN op 12 oktober 2020 een advies heeft uitgebracht over de geschiktheid van locatie A voor een tijdelijke school. Uit dat advies blijkt dat de groenstrook uit het oogpunt van externe veiligheid geen goede locatie is en dat de keuze voor deze locatie daarom wordt afgeraden. Strikt genomen worden er geen grenswaarden overschreden. De verantwoording van de keuze van deze locatie wordt een uitdaging waarbij expliciete bestuurlijke aandacht een vereiste is. Daarbij is het ook van belang om ook andere opties in beeld te hebben en de voor- en nadelen daarvan onderzocht te hebben. Uit het advies blijkt dat het risico met name is gelegen in het feit dat er ter hoogte van het zoekgebied voor de tijdelijke basisschool een viertal hogedruk aardgastransportleidingen liggen die een 100% letaalzone hebben liggen over het gebied. De toelaatbaarheid binnen het invloedsgebied van risicobronnen wordt onder meer bepaald door de kwetsbaarheid van het object. Daarbij wordt een basisschool ingedeeld in de categorie zeer kwetsbare objecten. Dat komt omdat de belangrijkste gebruikers van de school, kinderen onder de 12 jaar, geacht worden niet zelfstandig te kunnen vluchten in het geval van een incident. Verderop in het advies staat: *“...Dat ontslaat de gemeente echter niet om te verantwoorden waarom het deze kinderen tijdelijk wil huisvesten bij 4 grote gasbuisleidingen. Kortom de vraag waarom de gemeente dit goede RO vindt ligt daarmee nog steeds op tafel. Dit is een klassiek externe veiligheid probleem met een zeer kleine kans op een incident met een zeer groot effect als het incident optreedt.”*

In de PowerPoint die is gebruikt tijdens de vergadering van 9 februari 2021 om de verschillende locaties te bespreken en nader te duiden, staat bij locatie A onder “Veiligheid” “Binnen een straal van 180 m van de gasleiding. Geen bijzonderheden. Locatie geschikt.”

Beklaagde geeft in zijn reactie op de klacht aan dat het advies van de ODRN van oktober 2020 het resultaat is van een eerste Quicksan in een fase van verkenning en onderzoek en dat de gemeente beredeneerd kan afwijken van een dergelijk advies. De veiligheid van de kinderen staat voorop en daarbij ligt vooral de focus op de verkeersveiligheid.

De gemeentelijke ombudsman constateert dat beklagde op de hoogte was van het advies van de ODRN van 12 oktober 2020. In de PowerPoint die is gebruikt tijdens de vergadering met verzoekers van 9 februari 2021 wordt geen melding gemaakt van een mogelijk risico in verband met viertal hogedruk gasleidingen. De gemeentelijk ombudsman concludeert dat verzoekers daarmee op zijn minst onvolledig, zo niet onjuist zijn geïnformeerd. Het staat de gemeente uiteraard vrij om beredeneerd van adviezen als die van de ODRN af te wijken, ook als het een advies betreft in het

de Gemeentelijke ombudsman

Mevrouw mr. M.J. van Dasselaar
degemeentelijkeombudsman@gmail.com

kader van een eerste Quicksan. In hoeverre een afwijking (ruimtelijk) voldoende wordt/is onderbouwd is een vraag die in de klachtbehandeling niet aan de orde kan komen. Geconcludeerd kan echter wel worden dat de informatieverstrekking voor wat betreft de externe veiligheid van de betreffende locatie onjuist of in ieder geval onvolledig is geweest en daarmee in strijd met het behoorlijkheidsvereiste van een goede informatieverstrekking. Er zijn immers wel bijzonderheden geconstateerd in de eerste Quicksan, namelijk gasleidingen en er wordt gesteld dat de verantwoording van de keuze van deze locatie een uitdaging wordt waarbij expliciete bestuurlijke aandacht een vereiste is.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Klacht 5 Onjuiste informatie over luchtkwaliteit en geurcontour

Behoorlijkheidsvereisten

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid in haar handelen open en voorspelbaar is, zodat het voor de burger duidelijk is waarom de overheid bepaalde dingen doet. De overheid zorgt ervoor dat burgers inzicht kunnen hebben in de procedures die tot beslissingen leiden en het hoe en waarom ervan. De overheid zorgt dat haar handelingen getoetst kunnen worden (Transparant). De overheid handelt bovendien binnen het wettelijk kader en eerlijk en oprecht, doet wat zij zegt en geeft gevolg aan rechterlijke uitspraken. De overheid komt afspraken en toezeggingen na. Als de overheid gerechtvaardigde verwachtingen heeft gewekt bij een burger, moet zij deze ook honoreren. De overheid moet rechterlijke uitspraken voortvarend en nauwgezet opvolgen (Betrouwbaarheid).

In de brief van de bewonersgroep van 19 februari 2021 vragen de bewoners expliciet naar de uitkomst van het onderzoek naar de luchtkwaliteit en geurcontour van de locaties ARNpark en zandafgraving. Beklaagde geeft aan dat er bij het eerste onderzoek van de gemeente, resulterende in de keuze van 8 december 2020 voor locatie A, geen onderzoek naar de luchtkwaliteit en geur heeft plaatsgevonden. Nadat de andere locaties in beeld zijn gekomen, is geïnventariseerd of er bestaande normen waren voor geuroverlast op deze locaties, niet voor de luchtkwaliteit. Daaruit bleek dat er een geurcontour bij de ARN was die over enkele locaties lag. Een onderzoek naar de feitelijke geuroverlast is er niet geweest. Verzoekers geven daarop aan het een gemiste kans te vinden dat er geen onderzoek naar geuroverlast is geweest.

Uit het onderzoek van de gemeentelijke ombudsman is niet gebleken dat beklagde ten aanzien van de vragen over de luchtkwaliteit en de geurcontour van verzoekers onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt. Dat verzoekers het niet eens zijn met de gemaakte keuzes, of dit een gemiste kans vinden, maakt dit niet anders.

De onderzochte gedraging is niet onbehoorlijk.

Klacht 6 Het uitnodigen van partijen met andere belangen

Behoorlijkheidsvereisten

De overheid handelt binnen het wettelijk kader en eerlijk en oprecht, doet wat zij zegt en geeft gevolg aan rechterlijke uitspraken. De overheid komt afspraken en toezeggingen na. Als de overheid gerechtvaardigde verwachtingen heeft gewekt bij een burger, moet zij deze ook honoreren. De overheid moet rechterlijke uitspraken voortvarend en nauwgezet opvolgen (Betrouwbaarheid).

Verzoekers hebben in hun brief van 9 maart 2021 beklagde verzocht om hun zienswijze bij de invulling van de criteria voor de verschillende locaties mondeling te mogen toelichten voordat een

de Gemeentelijke ombudsman

Mevrouw mr. M.J. van Dasselaar
degemeentelijkeombudsman@gmail.com

besluit wordt genomen over de tijdelijke locatie. In de brief staat: “Wij hechten er grote waarde aan om onze zienswijze bij de invulling van de criteria zoals opgenomen in de bijlagen nader bij u toe te lichten, voordat u een besluit neemt over de tijdelijke locatie. Wij verzoeken u ons daartoe uit te nodigen”. Bij brief van 12 maart 2021 reageert beklagde inhoudelijk op de brief van 9 maart 2021: “U verzoekt in uw brief om een afspraak zodat u uw brief ook mondeling kunt toelichten. Ons bestuurssecretariaat neemt spoedig contact met u op om voor het inplannen van een afspraak. Deze afspraak zal wat ons betreft op zeer korte termijn worden ingepland.” Het gesprek vindt plaats op 16 maart 2021.

Uit de briefwisseling blijkt niet dat verzoekers expliciet om een onderhoud met alleen beklagde hebben gevraagd. Ze hebben verzocht hun zienswijze mondeling toe te mogen lichten. Bovendien is niet gebleken dat beklagde heeft toegezegd dat het gesprek alleen met hem zou worden gevoerd. Gezien het belang dat alle betrokken partijen over dezelfde informatie beschikken, is het niet onbegrijpelijk dat beklagde bij dit gesprek ook de andere betrokken partijen heeft uitgenodigd. Beklagde heeft daarover echter blijkbaar niet met bezoekers gecommuniceerd. Bezoekers hebben zich overvallen gevoeld en aan het begin van het gesprek hun verbazing over deze gang van zaken uitgesproken. Vervolgens hebben verzoekers gebruik gemaakt van de mogelijkheid om hun brief van 9 maart 2021 toe te lichten.

Dat beklagde bij het gesprek van 1 maart 2021 ook de andere partijen heeft uitgenodigd, is gezien het bovenstaande niet onbehoorlijk. Dat beklagde verzoekers niet heeft geïnformeerd over wie er aan het gesprek zouden deelnemen is, zeker gezien de onderlinge verhoudingen, onzorgvuldig, maar is gezien de korte termijn waarop het gesprek plaatsvond na de briefwisseling wellicht (en niet onbegrijpelijk) over het hoofd gezien. Verzoekers hebben ondanks de aanwezigheid van de andere partijen hun toelichting kunnen geven en zijn dus niet in hun belangen geschaad. Dat beklagde in ander verband met betrokken partijen spreekt zonder dat verzoekers daarbij aanwezig zijn is begrijpelijk en niet onbehoorlijk, aangezien er meer moet worden besproken rond de (nieuw)bouw van de school dan alleen de tijdelijke locatie.

De onderzochte gedraging is niet onbehoorlijk.

Klacht 7 Onjuiste informatie over ingebracht alternatief

Behoorlijkheidsvereisten

De overheid stelt zich onpartijdig op en handelt zonder vooroordelen. De overheid wekt bij de burger het vertrouwen dat zij onpartijdig te werk gaat. Dit betekent dat de overheid ook alle schijn van partijdigheid vermijdt (Onpartijdigheid). De overheid handelt bovendien binnen het wettelijk kader en eerlijk en oprecht, doet wat zij zegt en geeft gevolg aan rechterlijke uitspraken. De overheid komt afspraken en toezeggingen na. Als de overheid gerechtvaardigde verwachtingen heeft gewekt bij een burger, moet zij deze ook honoreren. De overheid moet rechterlijke uitspraken voortvarend en nauwgezet opvolgen (Betrouwbaarheid).

De adviesgroep is betrokken geweest bij de voorbereiding van het advies aan het college van burgemeester en wethouders over de alternatieve locaties. Het is dan ook voorstelbaar dat de adviesgroep vanuit die rol een advies heeft gegeven over de mogelijkheden voor een tijdelijke school op de door verzoekers aangedragen alternatieve locaties. Uit het onderzoek is niet gebleken dat de adviesgroep de voorstellen/alternatieven van verzoekers op verzoek van beklagde heeft beoordeeld als geschikt of ongeschikt. Het oordeel over de geschiktheid van de alternatieve locaties is voorbehouden aan het college en het is aan het college om zich voldoende te laten informeren om een weloverwogen besluit te kunnen nemen. Dat beklagde over de rol van de adviesgroep iets

de Gemeentelijke ombudsman

Mevrouw mr. M.J. van Dasselaar
degemeentelijkeombudsman@gmail.com

anders heeft beweerd tegenover verzoekers is niet komen vast te staan. In hoeverre alternatieven voldoende zijn onderzocht en in hoeverre het besluit om locatie A aan te wijzen als tijdelijke locatie voor de school zorgvuldig tot stand is gekomen en voldoende is gemotiveerd staat in deze klachtenprocedure niet ter beoordeling.

De onderzochte gedraging is niet onbehoorlijk.

In de interne klachtenprocedure is reeds geoordeeld dat beklagde verzoekers wel duidelijker had moeten informeren over de rol van de adviesgroep, vooral omdat de rol van de adviesgroep al gevoelig lag bij verzoekers. In deze procedure zal hierover dus geen oordeel meer worden gegeven.

Klacht 8 Opnemen gesprek

Behoorlijkheidsvereisten

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid in haar handelen open en voorspelbaar is, zodat het voor de burger duidelijk is waarom de overheid bepaalde dingen doet. De overheid zorgt ervoor dat burgers inzicht kunnen hebben in de procedures die tot beslissingen leiden en het hoe en waarom ervan. De overheid zorgt dat haar handelingen getoetst kunnen worden (Transparant).

Overwegingen

Tijdens een gesprek met beklagde op 19 mei 2021 nam een secretaresse het gesprek op zonder medeweten of toestemming van de aanwezige bewoners. Dit getuigt volgens verzoekers niet van een open en eerlijke overheid.

Deze klacht is reeds gegrond verklaard in de interne procedure en zal hier verder niet meer behandeld worden.

Voor zover de klacht gaat over het niet aanbieden van excuses door beklagde wordt verwezen naar de klachtafhandelingsbrief van 9 augustus 2021 waarin staat: *“Ik verklaar deze klacht gegrond. Het was niet transparant om een geluidopname te maken van het gesprek zonder de bewoners hierover vooraf te informeren. U gaf tijdens het hoorgesprek aan dat u geen excuses ontving van de Y. Y vermeldt dat hij zijn verontschuldiging heeft aangeboden. Het college van burgemeester en wethouders zal hier in het vervolg beter op letten.”* Daarin kan naar het oordeel van de gemeentelijke ombudsman, voor zover al niet expliciet door beklagde uitgesproken richting verzoekers, een excuses worden gelezen.

De onderzochte gedraging is voor wat betreft het niet aanbieden van excuses niet onbehoorlijk.

ORDEEL

Burgerparticipatie	Gegrond
Klacht 1	Ongegrond
Klacht 2	Ongegrond
Klacht 3	Gegrond
Klacht 4	Gegrond
Klacht 5	Ongegrond
Klacht 6	Ongegrond
Klacht 7	Ongegrond, deels niet behandeld
Klacht 8	Ongegrond, deels niet behandeld

de Gemeentelijke ombudsman

Mevrouw mr. M.J. van Dasselaar
degemeentelijkeombudsman@gmail.com

AANBEVELINGEN

- Het is een vereiste van behoorlijk overheidshandelen om de actieve deelname door burgers te bevorderen. De overheid betreft de burger zoveel mogelijk actief bij haar handelen. De overheid spant zich in om de burger actief te betrekken bij haar handelen en bij de totstandkoming en de uitvoering van beleid. Als in het besluitvormingsproces de burger een rol heeft, geeft de overheid dit tijdig aan en laat weten welke rol de burger kan vervullen en hoe de participatie is vorm gegeven. Ook geeft zij na afloop aan wat er gedaan is met de inbreng van de burger (Bevorderen actieve deelname door de burger). Het verdient aanbeveling om in een situatie als de onderhavige, waarin burgers de gelegenheid wordt gegeven om alternatieven aan te dragen voor een tijdelijke locatie, de participatiewijzer te hanteren. Dat houdt in dat vooraf wordt bepaald welke vorm burgerparticipatie krijgt en wie in dit participatieproces belanghebbenden zijn en dat daarover eenduidig wordt gecommuniceerd met alle betrokkenen.
- Het is een vereiste van behoorlijk overheidshandelen dat de overheid zich onpartijdig opstelt en handelt zonder vooroordelen. De overheid wekt bij de burger het vertrouwen dat zij onpartijdig te werk gaat. Dit betekent dat de overheid ook alle schijn van partijdigheid vermijdt (Onpartijdigheid). Het verdient daarom aanbeveling om in situaties waarin verschillende partijen betrokken zijn en de belangen van die partijen ver uit elkaar liggen bijeenkomsten en vergaderingen te laten leiden door een onafhankelijk technisch voorzitter.
- Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid ervoor zorgt dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is. Zij verstrekt niet alleen informatie als de burger erom vraagt, maar ook uit zichzelf. De overheid is verplicht de burger gevraagd en ongevraagd alle informatie te geven over handelingen en besluiten die de belangen van de burger kunnen raken. Zij is daarbij servicegericht en stelt zich actief op om de informatie die van belang is tijdig op eigen initiatief te geven (Goede informatieverstrekking). In een proces waarin alternatieve locaties met elkaar worden vergeleken op geschiktheid, is alle beschikbare informatie die van invloed kan zijn op de te maken keuzes relevant. Een advies dat voortvloeit uit een eerste verkenning en waarvan de gemeente beredeneerd kan afwijken, valt onder de informatie waarop het behoorlijkheidsvereiste van Goede informatieverstrekking ziet. Het verdient aanbeveling een dergelijke advies actief aan de betrokken burgers te verstrekken, zodat deze burgers juist en volledig zijn geïnformeerd. Burgers dienen voorts te worden geïnformeerd over de argumenten die hebben geleid tot afwijking van dat advies.

De uitspraak van de ombudsman is finaal. Hiertegen kan geen beroep worden aangetekend.

DE GEMEENTELIJKE OMBUDSMAN

mr M.J. van Dasselaar